

ROMÂNIA
MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA JUDICIARĂ
SERVICIUL IUDICIAR C****

Nr. 6169/2489/III-5/2019

din 24 septembrie 2020

L
F
S
-
P
T

Doamnei,
judecător Corina Alina CC
PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CA

Stimată doamnă președinte,

Vă înaintăm recursul în interesul legii declarat din oficiu, în conformitate cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă, referitor la problema de drept privind „I. Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 51 alin. (2) teza I, alin. (3), alin. (8), alin. (9), alin. (11) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată, raportate la prevederile art. 2 din Normele cu privire la stabilirea pensiei de serviciu conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 7/2016 și Legea nr. 145/2017, aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016 al președintelui Curții de Conturi și al președintelui Casei Naționale de Pensii în ceea ce privește posibilitatea foștilor auditori publici externi care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, aveau o altă ocupație, precum și a foștilor auditori publici externi care, la data solicitării, erau pensionari pentru limită de vârstă, de a beneficia de pensia de serviciu prevăzută de art. 51 alin. (3) din lege pentru o vechime minimă de 4 ani în funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi.

II. Obligația Curții de Conturi de a elibera adeverința-tip, prevăzută la art. 51 alin. (14) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată, necesară în vederea stabilirii

pensiei de serviciu persoanelor care nu îndeplinesc cerințele prevăzute de lege pentru a beneficia de pensia de serviciu în calitate de foști auditori publici externi”.

În temeiul dispozițiilor art. 515 Cod procedură civilă, au fost anexate recursului în interesul legii, pentru exemplificare, copiile hotărârilor judecătorești menționate în conținutul acestuia.

Cu deosebită considerație,

PROCUROR ȘEF SECȚIE,
ROMANIA

48

În temeiul dispozițiilor art. 515 Cod procedură civilă, se anexează prezentului recurs în interesul legii, pentru exemplificare, copiile hotărârilor judecătorești menționate în conținutul acestuia:

Anexa I.1.

1. Decizia civilă nr. 1609 din 13.04.2018, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 4017/3/2017*;
2. Decizia civilă nr. 183 din 26.03.2019, pronunțată de Curtea de Apel Timișoara - Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale, în dosarul nr. 1973/30/2018;
3. Sentința civilă nr. 1262/PI din 29.09.2017, pronunțată de Tribunalul Timiș - Secția I Civilă, în dosarul nr. 1598/59/2016, definitivă prin decizia nr. 60 din 30.01.2018 a Curții de Apel Timișoara - Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale;
4. Decizia nr. 838 din 1.04.2019, pronunțată de Curtea de Apel Craiova - Secția I Civilă, în dosarul nr. 4035/101/2017**;
5. Sentința civilă nr. 570 din 24.04.2017, pronunțată de Tribunalul Argeș - Secția Civilă, în dosarul nr. 6435/109/2016, definitivă prin decizia nr. 1280/R-CONT din 7.11.2017 a Curții de Apel Pitești - Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal;
6. Decizia nr. 75/A din 20.02.2019, pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș - Secția I Civilă, în dosarul nr. 1407/102/2018, la care este atașată sentința civilă nr. 1138/2018 din 25.10.2018, pronunțată de Tribunalul Mureș - Secția Civilă;
7. Sentința nr. 495 din 20 septembrie 2017, pronunțată de Tribunalul Teleorman - Secția Conflicte de Muncă, Asigurări Sociale și Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 844/87/2017, definitivă prin decizia civilă nr. 639 din 6.02.2018 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal;
8. Decizia civilă nr. 420 CM din 10.12.2018, pronunțată de Curtea de Apel Constanța - Secția I Civilă, în dosarul nr. 1710/88/2017;
9. Sentința civilă nr. 3046 din 30.10.2018, pronunțată de Tribunalul Cluj - Secția Mixtă de Contencios Administrativ și Fiscal, Litigii de Muncă și Asigurări Sociale, definitivă prin decizia civilă nr. 622/A din 19.04.2019, pronunțată de Curtea de Apel Cluj - Secția a IV-a pentru Litigii de Muncă și Asigurări Sociale;
10. Decizia civilă nr. 1075 din 10.10.2018, pronunțată de Curtea de Apel Timișoara - Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale, la care este atașată sentința civilă nr. 1771/PI din 15.12.2017, pronunțată de Tribunalul Timiș - Secția I Civilă.

Anexa I.2.

1. Sentința civilă nr. 8474 din 20.11.2018 a Tribunalului București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, definitivă prin decizia civilă nr. 2529 din 7.05.2019, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 25239/3/2018;
2. Decizia nr. 351 din 4.06.2019, pronunțată de Curtea de Apel Iași - Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale, în dosarul nr. 491/89/2018, la care este atașată sentința civilă nr. 233/2019 din 21.03.2019 a Tribunalului Vaslui - Secția Civilă.

Anexa II.1.

1. Decizia civilă nr. 1984 din 8.05.2018, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 4000/3/2017*;

5

2. Sentința civilă nr. 233/2019 din 21.03.2019, pronunțată de Tribunalul Vaslui – Secția Civilă, în dosarul nr. 491/89/2018, definitivă prin decizia civilă nr. 351 din 4.06.2019 a Curții de Apel Iași – Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale;

3. Decizia civilă nr. 5573 din 14.11.2017, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 6259/3/2017.

Anexa II.2.

1. Decizia nr. 75/A din 20.02.2019, pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș – Secția I Civilă, în dosarul nr. 1407/102/2018, la care este atașată sentința civilă nr. 1138/2018 din 25.10.2018, pronunțată de Tribunalul Mureș – Secția Civilă;

2. Decizia civilă nr. 1609 din 13.04.2018, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 4017/3/2017*;

3. Sentința civilă nr. 570/2017 din 24.04.2017, pronunțată de Tribunalul Argeș – Secția Civilă, în dosarul nr. 6435/109/2016, definitivă prin decizia nr. 1280/R-CONT din 7.11.2017 a Curții de Apel Pitești – Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal;

4. Decizia nr. 838/2019 din 1.04.2019, pronunțată de Curtea de Apel Craiova – Secția I Civilă, în dosarul nr. 4035/101/2017**, la care este atașată sentința civilă nr. 615/2018 din 30.10.2018, pronunțată de Tribunalul Mehedinți – Secția Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale;

5. Decizia civilă nr. 183 din 26.03.2019, pronunțată de Curtea de Apel Timișoara – Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale, în dosarul nr. 1973/30/2018;

6. Sentința civilă nr. 1262/PI din 29.09.2017, pronunțată de Tribunalul Timiș – Secția I Civilă, în dosarul nr. 1598/59/2016, definitivă prin decizia nr. 60 din 30.01.2018 a Curții de Apel Timișoara – Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale;

7. Sentința nr. 495 din 20 septembrie 2017, pronunțată de Tribunalul Teleorman – Secția Conflicte de Muncă, Asigurări Sociale și Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 844/87/2017, definitivă prin decizia civilă nr. 639 din 6.02.2018 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal;

8. Sentința civilă nr. 3046 din 30.10.2018, pronunțată de Tribunalul Cluj – Secția Mixtă de Contencios Administrativ și Fiscal, de Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale, definitivă prin decizia civilă nr. 622/A/2019 din 19.04.2019, pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția a IV-a pentru Litigii de Muncă și Asigurări Sociale;

9. Decizia nr. 257 din 25.04.2018, pronunțată de Curtea de Apel Suceava – Secția I Civilă, la care este atașată sentința nr. 1355 din 5.12.2017, pronunțată de Tribunalul Suceava – Secția I Civilă;

10. Decizia civilă nr. 1075 din 10.10.2018, pronunțată de Curtea de Apel Timișoara – Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale, la care este atașată sentința civilă nr. 1771/PI din 15.12.2017, pronunțată de Tribunalul Timiș.

6

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Nr. 6169/2489/III-5/2019

24 septembrie 2020

Către

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI DE JUSTIȚIE

În conformitate cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă,
formulez prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În practica judiciară s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar cu
privire la următoarea problemă de drept:

*„I. Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 51 alin. (2) teza I, alin. (3),
alin. (8), alin. (9), alin. (11) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și
funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată, raportate
la prevederile art. 2 din Normele cu privire la stabilirea pensiei de serviciu
conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții
de Conturi, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 7/2016 și*

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Legea nr. 145/2017, aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016 al președintelui Curții de Conturi și al președintelui Casei Naționale de Pensii în ceea ce privește posibilitatea foștilor auditori publici externi care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, aveau o altă ocupație, precum și a foștilor auditori publici externi care, la data solicitării, erau pensionari pentru limită de vârstă, de a beneficia de pensia de serviciu prevăzută de art.51 alin.(3) din lege pentru o vechime minimă de 4 ani în funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi.

II. Obligația Curții de Conturi de a elibera adeverința-tip, prevăzută la art. 51 alin. (14) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată, necesară în vederea stabilirii pensiei de serviciu persoanelor care nu îndeplinesc cerințele prevăzute de lege pentru a beneficia de pensia de serviciu în calitate de foști auditori publici externi”.

Din verificarea jurisprudenței urmare sesizării din oficiu și la solicitarea Ministrului Justiției, s-a constatat caracterul neunitar al acestora în ambele probleme de drept enunțate anterior.

§1. Prezentarea orientărilor de jurisprudență aflate în divergență

I. Sub aspectul îndeplinirii condițiilor prevăzute de Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată, pentru a beneficia de pensia de serviciu

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

1. Într-o primă orientare jurisprudențială, s-a considerat că vechimea minimă în specialitate prevăzută de alin. (3) al art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată, modificată și completată, este aplicabilă doar persoanelor care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare aveau funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi, nu și persoanelor care la data pensionării au avut sau au o altă ocupație și nu au o vechime în specialitate de minimum 14 ani, întrucât prevederile alin. (8) și (11) ale art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată, trimit la alin. (2) al aceluiași articol, iar nu la prevederile alin. (3).

Aceste persoane pot beneficia de pensia de serviciu prevăzută de art. 51 alin. (2) din lege doar în situația în care au realizat o vechime minimă de 14 ani în specialitatea de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi, astfel cum această funcție este definită în art. 51 alin. (18) din lege și art. 1 alin. (2) - (4) din Normele de aplicare.

Din interpretarea sistematică a diferitelor ipoteze prevăzute de art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată, rezultă că beneficiază de pensia de serviciu două categorii de persoane: cele care au îndeplinit funcția de auditor public extern pe o durată de cel puțin 14 ani în cadrul Curții de Conturi, indiferent dacă, la data pensionării, au avut sau au o altă ocupație [alin. (2) și (8) ale art. 51 din lege] și cele care, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii, aveau calitatea de auditor public extern și o vechime de minimum 4 ani, în această specialitate [alin. (3) al art. 51 din lege].

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

În ceea ce privește dispozițiile art. 51 alin. (11) din Legea nr. 94/1992, s-a arătat că acestea se referă tot la persoanele care la data pensionării au avut o altă ocupație, dar care, spre deosebire de cei menționați la alin. (8), sunt deja pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii, ipoteza de reglementare cuprinsă în art. 51 alin. (11) fiind aceeași cu cea prevăzută în alin. (8) care se referă la persoanele care nu au calitatea de auditor public extern la data pensionării. Diferența constă doar în faptul că alin. (11) se referă la pensionarii din sistemul public de pensii, iar alin. (8) la persoanele care nu au calitatea de pensionari și solicită direct acordarea pensiei de serviciu. Or, singura diferență între cei menționați la alin. (8) și cei menționați la alin. (11) o constituie calitatea unora dintre aceștia de pensionari în sistemul public de pensii. Restul condițiilor de acordare a pensiei de serviciu rămân neschimbate, legiuitorul făcând expres trimitere la alin. (2) care impune și o vechime în specialitate de cel puțin 14 ani.

Așadar, posibilitatea acordării pensiei de serviciu pentru o vechime mai mică de 14 ani în funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Contrui există numai pentru persoanele care îndeplinesc această funcție la data pensionării.

Prevederile art. 2 lit. b) și d) din Normele aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016 nu completează prevederile legii în aplicarea căreia au fost date și nu pot fi interpretate decât în sensul că se referă la persoanele care au avut sau au, la data pensionării, funcția de auditor public extern. (*Anexa I.1.*)

10

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

2. În a doua orientare jurisprudențială, s-a considerat că vechimea minimă în specialitate, prevăzută de art. 51 alin. (3) din lege, este aplicabilă și persoanelor care solicită pensia de serviciu pe temeiul alineatelor (8) și (11) ale aceluiași articol.

În motivarea acestor soluții, s-a reținut că dispozițiile art. 51 alin. (3) din lege nu disting în privința perioadei în care s-a îndeplinit funcția de auditor public extern, iar din prevederile art. 2 lit. d) din Norme rezultă că, de pensia de serviciu prevăzută de lege beneficiază și persoanele care, la data solicitării acestei pensii, erau pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii și care îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. a) sau b), după caz. (Anexa I.2.)

II. Sub aspectul eliberării adeverinței-tip

1. Într-o primă orientare jurisprudențială, unele instanțe, fără a analiza încadrarea în vreuna dintre categoriile prevăzute de art. 51 alin. (2), (3), (8) și (11) din Legea nr. 94/1992 republicată, modificată și completată, au obligat Curtea de Conturi la eliberarea adeverințelor-tip prevăzute de Anexa nr. 2 la Normele aprobate prin Ordinul nr. 285/138/2016 al președintelui Curții de Conturi și președintelui Casei Naționale de Pensii Publice.

Aceste instanțe au apreciat că, în toate situațiile, Curtea de Conturi are obligația de a elibera o adeverință cu privire la vechimea în muncă în funcția de auditor public extern, precum și cu privire la veniturile brute realizate în această funcție, nefiind în măsură să decidă dacă eliberează sau nu documentul respectiv după cum apreciază că solicitantul îndeplinește sau nu condițiile pentru a beneficia de pensia de serviciu. Această competență revine exclusiv caselor

M

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

teritoriale de pensii, iar în caz de litigiu, instanțelor de judecată sesizate cu acțiuni având ca obiect stabilirea dreptului la pensia de serviciu.

Faptul că adeverința-tip poartă denumirea „*pentru stabilirea pensiei de serviciu*” nu îndreptățește Curtea de Conturi să refuze eliberarea acesteia în scopul verificării îndeplinirii condițiilor pentru a beneficia de pensia de serviciu, iar nu pentru stabilirea acestei pensii.

Răspunderea instituită de legiuitor în legătură cu emiterea acestor adeverințe nu justifică refuzul eliberării lor, reclamanții fiind îndreptățiți să li se ateste perioada în care și-au desfășurat activitatea în cadrul Curții de Conturi și veniturile plătite salariaților cu funcții echivalente celor deținute. (Anexa II.1.)

2. Într-o a doua orientare jurisprudențială, instanțele au verificat, în prealabil, dacă sunt îndeplinite condițiile pentru ca reclamanții să beneficieze de pensie de serviciu, apreciind că obligația Curții de Conturi de a elibera adeverința-tip prevăzută de Anexa 2 din Norme există doar dacă aceste condiții sunt îndeplinite.

S-a argumentat în sensul că legea nu stabilește în sarcina Curții de Conturi o obligație abstractă, care să nu producă niciun rezultat, ci aceasta trebuie să ateste și baza de calcul a pensiei de serviciu, rezultat la care se poate ajunge doar dacă solicitantul îndeplinește condițiile prevăzute de lege, pentru a beneficia de pensia de serviciu.

Rolul adeverinței-tip este de a permite înscrierea la pensia de serviciu, nu pentru verificarea ulterioară a îndeplinirii condițiilor de înscriere la o astfel de pensie.

12

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

De aceea, nu poate fi ignorată responsabilitatea pe care angajatorul o are la momentul eliberării adeverinței-tip privind elementele necesare stabilirii pensiei de serviciu conform art. 51 alin. (14) din Legea nr. 94/1992, republicată și art. 18 din Normele de aplicare. (Anexa II.2.)

*

§2. Cadrul normativ incident

§2.1. Prin Legea nr. 7/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a fost reînstituit dreptul la pensia de serviciu în favoarea auditorilor publici externi/foști controlori financiari din cadrul acestei instituții.

Astfel, potrivit art. 51 alin. (2) teza I, (3), (4), (5), (8), (9), (11), (14), (16) și (18) din Legea nr. 94/1992, texte introduse prin art. I pct. 2 din Legea nr. 7/2016:

„(2) Persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern pe o durată de cel puțin 14 ani în cadrul Curții de Conturi beneficiază, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare.

(...)

13

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

(3) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (2) beneficiază și persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, din care la Curtea de Conturi minimum 4 ani, caz în care cuantumul pensiei prevăzut la alin. (2) va fi micșorat cu 1% pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 14 ani.

(4) Pentru vechimea de peste 14 ani în funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi, cuantumul pensiei este de 80% din baza de calcul prevăzută la alin. (2).

(5) Pensia se acordă la cerere, începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea la casa teritorială de pensii din raza de domiciliu sau de reședință a solicitantului.

(...)

(8) Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime în specialitate în cadrul Curții de Conturi, prevăzute la alin. (2), beneficiază, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au avut sau au o altă ocupație. În acest caz, baza de calcul al pensiei de serviciu o reprezintă media veniturilor brute lunare din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de auditorii publici externi aflați în activitate în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă unde și-a desfășurat activitatea solicitantul, înaintea eliberării din funcția de auditor public extern.

14

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

(9) *De prevederile alin. (8) pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcția de auditor public extern din cadrul Curții de Conturi din motive neimputabile acestora.*

(...)

(11) *De pensie de serviciu beneficiază și auditorii publici externi care, la data solicitării acestei pensii, sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii. În acest caz, cuantumul pensiei de serviciu este de 80% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute lunare determinată potrivit alin. (2), realizate de un auditor public extern în activitate, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă.*

(...)

(14) *Elementele necesare stabilirii pensiei de serviciu prevăzute de prezenta lege referitoare la vechimea în funcția de auditor public extern și baza de calcul al pensiei se dovedesc cu un document eliberat de către Curtea de Conturi, pe răspunderea acesteia.*

(...)

(16) *Prevederile prezentei legi referitoare la pensiile de serviciu acordate auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi se completează cu cele ale legislației privind sistemul public de pensii, cu privire la modalitățile de stabilire, plată, precum și cele referitoare la modificarea, suspendarea, reluarea, încetarea și recuperarea sumelor încasate necuvenit și jurisdicție.*

(...)

15

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

(18) Prin sintagma «auditor public extern» se înțelege persoanele care efectuează activități specifice Curții de Conturi, cele care îndeplinesc și alte atribuții legate strict de funcția de control, cele care sunt asimilate auditorilor publici externi, precum și persoanele care dețin funcțiile de conducere de director, director adjunct, șef serviciu/șef oficiu regional de audit și șef birou din structurile de specialitate ale Curții de Conturi și ale Autorității de Audit”.

§2.2. În temeiul art. II alin. (2) din Legea nr. 7/2016 a fost adoptat **Ordinul nr. 285/138/2016 al președintelui Curții de Conturi și al președintelui Casei Naționale de Pensii Publice** privind aprobarea Normelor cu privire la stabilirea pensiei de serviciu conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 7/2016 și Legea nr. 145/2017.

Potrivit art. 1 alin. (2) - (4) din aceste norme:

„(2) În conformitate cu prevederile art. 51 alin. (18) din Lege, prin sintagma auditor public extern se înțelege: persoanele care efectuează activități specifice Curții de Conturi, cele care îndeplinesc și alte atribuții legale strict de funcția de control, cele care sunt asimilate auditorilor publici externi, precum și persoanele dețin funcțiile de conducere de director, director adjunct, șef serviciu/șef oficiu regional de audit și șef birou din structurile de specialitate ale Curții de Conturi și ale Autorității de Audit.

(3) Prin sintagma persoane care efectuează activități specifice Curții de Conturi se înțelege: auditorii publici externi ce efectuează acțiuni de control/audit, precum și controlorii financiari care au activat în Curtea de Conturi până la data de 27 octombrie 2018.

16

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

(4) Prin sintagma persoanele care îndeplinesc și alte atribuții legate strict de funcția de control, cele care sunt asimilate auditorilor publici externi se înțelege: consilierul juridic, specialistul în informatică, precum și personalul de specialitate cu studii superioare încadrat în funcția de consilier la cabinetele consilierilor de conturi, precum și în funcțiile de consilier și director de cabinet la cabinetele președintelui și vicepreședintelui Curții de Conturi, respectiv ai Autorității de Audit”.

Art. 2 din Norme:

„De pensia de serviciu prevăzută de Lege beneficiază următoarele categorii de persoane:

a) auditorii publici externi care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii în vigoare, respectiv vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare, prevăzute în anexa nr. 5 la Legea nr 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, **și care au realizat în cadrul Curții de Conturi, în această calitate, o vechime în specialitate de 14 ani sau mai mult;**

b) auditorii publici externi care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii în vigoare, respectiv vârsta standard pe pensionare și stagiul minim de cotizare, prevăzute în anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, **și care au realizat o vechime în specialitate de cel puțin 4 ani în cadrul Curții de Conturi, în această calitate;**

c) persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. a) și care, la data cererii de acordare a pensiei de serviciu în temeiul Legii au avut sau au o altă ocupație, numai

17

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

dacă au fost eliberate din funcția de auditor public extern din cadrul Curții de Conturi din motive neimputabile acestora;

d) persoanele care la data solicitării pensiei de serviciu în temeiul Legii sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii și care îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. a) sau b), după caz.

Art. 3 alin. (1) din Norme:

„(1) Prin vechime în specialitate, prevăzută la art. 2 lit. a) și b), se înțelege vechimea în funcția de auditor public extern astfel cum este definită la art. 1 alin. (2) – (4), realizată până la data îndeplinirii condițiilor privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii”.

Art. 5 din Norme:

„(1) Cuantumul pensiei de serviciu prevăzut de lege este de 80% din baza de calcul.

(2) În situația persoanelor prevăzute la art. 2 lit. b), precum și, după caz, a persoanelor prevăzute la art. 2 lit. d), cuantumul pensiei de serviciu se diminuează cu 1% pentru fiecare cu care lipsește din vechimea în specialitate de 14 ani”.

Art. 6 alin. (1) din Norme:

„În situația persoanelor prevăzute la art. 2 lit. a) și b), baza de calcul al pensiei de serviciu reprezintă media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare”.

19

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Art. 7 alin. (1) din Norme:

„În situația persoanelor prevăzute la art. 2 lit. c) și d), baza de calcul al pensiei de serviciu reprezintă media veniturilor brute lunare din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate cu caracter permanent de un auditor public extern aflat în activitate, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă unde și-a desfășurat activitatea solicitantul, înaintea eliberării din funcția de auditor public extern”.

Art. 9 alin. (2) – (3) din Norme:

„(2) Cererea de înscriere la pensia de serviciu și la pensia de urmaș, însoțită de documentația necesară, se depune la casa teritorială de pensii în a cărei rază își are domiciliul/reședința persoana îndreptățită.

(3) În vederea stabilirii pensiei de serviciu și a pensiei de urmaș, dosarul de pensie trebuie să cuprindă următoarele documente:

a) cererea de înscriere la pensia de serviciu/pensia de urmaș, întocmită conform modelului prevăzut în anexa nr. 1;

b) actele necesare stabilirii pensiei conform prevederilor sistemul public de pensii, prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii;

c) adeverința-tip întocmită de Curtea de Conturi, care cuprinde elementele necesare stabilirii pensiei de serviciu/urmaș, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2 sau 4, după caz;

d) copia ultimei decizii de pensionare din sistemul public de pensii ori talonul de pensie, după caz;

e) alte documente necesare stabilirii și plății pensiei de serviciu/de urmaș”.

19

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Art. 10 din Norme:

„Pensia de serviciu stabilită conform dispozițiilor Legii se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea la casa teritorială de pensii din raza de domiciliu sau de reședință a solicitantului”.

Art. 11 din Norme:

„Plata pensiei de serviciu, prevăzută de lege, se face astfel:

a) de la data eliberării din funcție, prevăzută în decizia emisă de președintele Curții de Conturi, în situația auditorilor publici externi aflați în activitate la data cererii de acordare a pensiei de serviciu;

b) de la data acordării pensiei de serviciu, stabilită în baza Legii, în cazul persoanelor prevăzute la art. 2 lit. c) și d)”.

Art. 15 din Norme:

„Prevederile Legii referitoare la pensiile de serviciu și la pensiile de urmaș se completează cu cele ale legislației privind sistemul public de pensii, cu privire la modalitățile de stabilire, plată, precum și cele referitoare la modificarea, suspendarea, reluarea, încetarea și recuperarea sumelor încasate necuvenit și jurisdicția”.

Art. 18 din Norme:

„Răspunderea pentru corectitudinea și legalitatea datelor cuprinse în documentele care stau la baza întocmirii dosarului de pensionare, cele necesare calculului pensiei, precum și a actualizării acestora revine în exclusivitate emitentului”.

Anexa nr. 1 la norme stabilește modelul cererii de înscriere la pensia de serviciu/pensia de urmaș conform Legii nr. 94/1992, fiind obligatoriu ca această

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

cerere să fie însoțită de Adeverința-tip cu elementele necesare stabilirii pensiei de serviciu, al cărei model este stabilit în Anexa nr. 2 la Norme și în care emitentul, Curtea de Conturi, trebuie să indice articolul, alineatul și litera, după caz, din Legea nr. 94/1992, în care se încadrează solicitantul și să ateste media veniturilor totale brute, utilizată în stabilirea pensiei de serviciu.

§2.3. Dreptul comun, în privința stabilirii pensiilor și obligației angajatorului de a elibera angajatului/fostului angajat înscrisuri doveditoare privind vechimea în muncă/specialitate:

Art. 104 alin. (2) din Legea nr. 263/2010: *„Pensiile de stabilesc prin decizia casei teritoriale de pensii, emisă în condițiile prevăzute de prezenta lege, și se acordă de la data înregistrării cererii”.*

Art. 106 alin. (1) din Legea nr. 263/2010: *„Admiterea sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie emisă de casa teritorială de pensii, în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii”.*

Art. 125 din Normele de aplicare a Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011: *„Angajatorii sau orice alți deținători de arhive sunt direct răspunzători, în condițiile legii, de legalitatea, exactitatea și corectitudinea datelor, elementelor și informațiilor pe care le eliberează în vederea stabilirii, recalculării sau revizuirii drepturilor de pensie”.*

Art. 34 alin. (5) din Codul muncii, republicat, modificat și completat:

„La solicitarea salariatului sau a unui fost salariat, angajatorul este obligat să elibereze un document care să ateste activitatea desfășurată de acesta, durata activității, salariul, vechimea în muncă, în meserie și specialitate”.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Art. 40 alin. (2) lit. h) din Codul muncii:

„Angajatorului îi revin, în principal, următoarele obligații:

(...)

h) Să elibereze, la cerere, toate documentele care atestă calitatea de salariat a solicitantului”.

*

§3. *Apreciez că orientările de jurisprudență prezentate supra potrivit Anexelor I.1. și II.2. sunt în litera și spiritul legii pentru următoarele considerente:*

§3.1. Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi în redactarea avută în forma republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 282 din 29 aprilie 2009 prevedea beneficiul pensiilor de serviciu pentru membrii Curții de Conturi, consilierii de conturi și auditorii publici externi¹.

În baza art. 1 lit. h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor², pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi au devenit pensii în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

Începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice³, prin art. 196 din aceasta, au fost abrogate dispozițiile art.

¹ Art. 51 alin. (2): „Persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern, pe o durată de cel puțin 14 ani în cadrul Curții de Conturi, beneficiază la data pensionării de pensie de serviciu, în condițiile prevăzute de lege pentru funcționarul public parlamentar”;

² Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010;

³ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

49 alin. (4) și art. 51 alin. (2) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 282 din 29 aprilie 2009, care prevedeau beneficiul pensiei de serviciu pentru consilierii de conturi și auditorii publici externi.

Prin decizia nr. 297 din 27 martie 2012, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 1 lit. h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor și art. 196 lit. j) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice sunt neconstituționale în măsura în care se aplică și consilierilor de conturi⁴.

Ulterior acestei decizii, legiuitorul a intervenit și a reînstituit pensiile de serviciu nu numai pentru membrii Curții de Conturi, ci și pentru auditorii publici externi.

În acest scop a fost adoptată Legea nr. 7/2016 de modificare a Legii nr. 94/1992.

Din expunerea de motive a acestui act normativ rezultă că soluția legislativă adoptată a avut în vedere statutul profesional al auditorilor publici externi, interdicțiile și incompatibilitățile acestei categorii de personal al Curții de Conturi, precum și rolul în exercitarea funcțiilor de control și audit ale acestei instituții.

Astfel, în motivarea inițiativei legislative, autorii acesteia au arătat că:
„auditorii publici externi examinează și certifică conturile anuale de execuție bugetară ale instituțiilor publice și verifică activitatea celorlalte entități aflate în competența Curții de Conturi, ocazie cu care constată abateri cu caracter financiar-contabil cauzatoare sau

⁴ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

*nu de prejudicii, stabilesc măsuri pentru recuperarea eventualelor prejudicii, constată și aplică contravenții și propun sesizarea organelor de urmărire penală competente în cazul apariției unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, răspunzând în totalitate de veridicitatea celor constatate și consemnate în actele de control/audit întocmite. **Toată această activitate trebuie realizată în mod obiectiv și independent (...).***

*Pentru a asigura cerințele obiectivității și independenței activității de control/audit exercitată de către Curtea de Conturi), prin legea de organizare și funcționare au fost stabilite, atât pentru consilierii de conturi, cât și pentru auditorii publici externi, o serie de interdicții și incompatibilități. Pentru auditorii publici externi, **incompatibilitățile și interdicțiile sunt prevăzute de Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi, precum și de Statutul auditorului public extern, aprobate de Plenul Curții de Conturi.** Necesitatea elaborării unui cod și statut aplicabile auditorilor publici externi rezultă și din practica internațională a instituțiilor supreme de audit și a organismelor din care acestea fac parte (...).*

Interdicția cea mai relevantă este imposibilitatea exercitării oricărei alte funcții și implicit de realizare a unor venituri suplimentare, în afara exercitării profesiei de auditor public extern, venituri care s-ar fi reflectat în cuantumul pensiei⁵.

Restabilirea pensiilor de serviciu pentru auditorii publici externi s-a realizat în cuprinsul art. 51 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea

⁵ Expunerea de motive a Legii nr. 7/2016, www.cdep.ro/proiecte/2015/300/90/3/em490.pdf;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Curtii de Conturi⁶, din a cărui redactare de ansamblu se desprinde concluzia că pensia de serviciu pentru această categorie de personal se reflectă în cuantumul pensiei care, potrivit legii speciale, este determinat prin raportare la media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, algoritm diferit de cel prevăzut de Legea nr. 263/2010 pentru stabilirea drepturilor de pensie din sistemul public de pensii, în care cuantumul pensiilor pentru limită de vârstă se determină pe baza punctajului mediu anual realizat de asigurat înmulțit cu valoarea unui punct de pensie⁷.

Dreptul auditorilor publici externi la pensia de serviciu în cuantumul prevăzut de art. 51 alin. (2) teza I, alin. (3) și alin. (4) din Legea nr. 94/1992 se naște la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, referitoare la vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare prevăzute în Anexa nr. 5 din Legea nr. 263/2010, condiționat, însă, de realizarea unei vechimi minime în specialitatea de auditor public extern, de 4 ani sau de 14 ani, după distincțiile conținute în alin. (2) teza I și alin. (3) ale art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată, modificată și completată.

De asemenea, dreptul la pensia de serviciu a fost recunoscut și persoanelor care, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii, au avut sau au o altă ocupație⁸, precum

⁶ Republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 238 din 3 aprilie 2014;

⁷ Art. 94 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, modificată și completată;

⁸ Art. 51 alin. (8) din Legea nr. 94/1992, republicată;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

și foștilor auditori publici externi care, la data solicitării pensiei de serviciu, sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii⁹.

§3.2. Divergența de jurisprudență corespunzătoare primei probleme de drept este determinată de conținutul normativ neclar al dispozițiilor art. 51 alin. (2), (3), (8), (9) și (11) din Legea nr. 94/1992, republicată, modificată și completată prin Legea nr. 7/2016, respectiv art. 2 lit. a) – d) din Normele cu privire la stabilirea pensiei de serviciu conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 7/2016 și prin Legea nr. 145/2017 aprobate prin Ordinul nr. 285/138/2018 al președintelui Curții de Conturi și președintelui Casei Naționale de Pensii Publice în ceea ce privește posibilitatea foștilor auditori publici externi care, la data solicitării pensiei de serviciu au o altă ocupație ori sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii și care au o vechime în specialitate mai mare de 4 ani dar mai mică de 14 ani, de a beneficia de pensia de serviciu prevăzută de art. 51 alin. (3) din Legea nr. 94/1992.

Soluționarea acestei probleme de drept presupune a se determina dacă vechimea minimă în specialitatea de auditor public extern prevăzută de alin. (3) este aplicabilă și în ipotezele prevăzute de alin. (8) și (9), respectiv alin. (11) ale art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată.

⁹ Art. 51 alin. (1) din Legea nr. 94/1992, republicată;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Ea este generată de o tehnică legislativă similară celei care a determinat problema de drept dezlegată prin decizia nr. 10/2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept¹⁰.

Cea de-a doua problemă de drept pune în discuție posibilitatea fostului angajator (Curtea de Conturi) de a stabili el însuși îndreptățirea reclamanților la obținerea unei pensii de serviciu și de a refuza emiterea adeverințelor-tip prevăzute în Anexa nr. 2 la Norme atunci când constată, raportat la situația juridică concretă a fiecărui solicitat, că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege sub aspectul vechimii minime în specialitatea de auditor public extern, aceasta în condițiile în care, potrivit art. 51 alin. (14) din lege, elementele necesare stabilirii pensiei de serviciu prevăzute de acest act normativ referitoare la vechimea în funcție și baza de calcul al pensiei se dovedesc cu documentul eliberat de Curtea de Conturi, pe răspunderea acesteia, iar potrivit art. 18 din Norme, răspunderea pentru corectitudinea și legalitatea datelor cuprinse în documentele care stau la baza întocmirii dosarului de pensionare și cele necesare calculului pensiei de serviciu revin în exclusivitate emitentului.

§4.1. Apreciez că soluționarea primei probleme de drept trebuie circumscrisă metodei de interpretare logico-sistematică și teleologică a legii.

Astfel, art. 51 alin. (2) din lege stabilește cu titlu general condițiile pentru ca auditorii publici externi¹¹ să beneficieze de pensia de serviciu în cuantum de

¹⁰ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 470 din 10 iunie 2019;

¹¹ Categorie de personal în a cărei sferă sunt incluse persoanele prevăzute de art. 1 alin. (2) – (4) din Normele aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016;

27

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

80% din media veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, respectiv: (1) îndeplinirea condițiilor standard de pensionare sub aspectul vârstei standard de pensionare și a stagiului minim de cotizare, prevăzute în Anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010 și (2) realizarea unei vechimi în specialitate de 14 ani sau mai mult.

Aceasta este ipoteza persoanelor care, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare, au funcția de auditor public extern.

În această privință, există o perfectă concordanță între art. 51 alin. (2) teza I din Legea nr. 94/1992 și art. 2 lit. a) din Norme.

În temeiul art. 51 alin. (3) din lege, de pensia de serviciu prevăzută la alin. (2) beneficiază și persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare, din care la Curtea de Conturi minimum 4 ani, caz în care cuantumul pensiei prevăzute la alin. (2) va fi micșorat cu 1% pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 14 ani.

Această situație de excepție este explicitată în art. 2 lit. b) din Norme ca referindu-se la **auditorii publici externi** care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii în vigoare, respectiv vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare, prevăzute în anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, și care au realizat o vechime în specialitate de cel puțin 4 ani în cadrul Curții de Conturi, în această calitate.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Norma de excepție, conținută de alin. (3) al art. 51 din lege vizează în mod evident persoanele care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, își desfășoară activitatea în cadrul Curții de Conturi, în calitate de auditori publici externi, derogarea de la prevederile alin. (2) operând doar în privința vechimii minime în specialitate care, în această ipoteză este redusă, de la 14 ani, la 4 ani, consecința constând în micșorarea cuantumului pensiei cu un procent de 1% pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 14 ani.

Circumstanțierea *ad personam* din art. 2 lit. b) din Norme este susținută de interpretarea logică și gramaticală a alin. (3) al art. 51 din lege, sintagma „la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare (...)” având rolul de a circumstanția temporal persoanele care beneficiază de pensia de serviciu pentru o vechime minimă de 4 ani la Curtea de Conturi, respectiv persoanele care, la îndeplinirea cumulativă a cerințelor referitoare la vârsta standard de pensionare, stagiul minim de cotizare și vechimea minimă în specialitate, de 4 ani, aveau și calitatea de auditori publici externi.

Această interpretare a textului corespunde expunerii de motive a Legii nr. 7/2016 în care este indicat scopul reînstituirii pensiilor de serviciu pentru auditorii publici externi și anume, recompensarea interdicțiilor și incompatibilităților specifice profesiei și a persoanelor care ies la pensie din această funcție.

A treia ipoteză în care este recunoscut dreptul la pensia de serviciu prevăzută de art. 51 alin. (2) din lege este cea a persoanelor care, la îndeplinirea condițiilor standard de pensionare aveau o altă ocupație și care au fost eliberate

29

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

din funcția de auditor public extern din motive neimputabile [art. 51 alin. (8) teza I și alin. (9) din Legea nr. 94/1992].

În acest caz, potrivit art. 51 alin. (8) teza a II-a, baza de calcul al pensiei de serviciu o reprezintă media veniturilor brute lunare din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de auditorii publici externi aflați în activitate în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă unde și-a desfășurat activitatea solicitantul înaintea eliberării din funcția de auditor public extern.

Se observă că alin. (8) teza I al art. 51 face trimitere la alin. (2) al aceluiași articol care instituie condiția unei vechimi minime în specialitate, de 14 ani în cadrul Curții de Conturi, iar nu la alin. (3) care prevede o vechime minimă de 4 ani.

În măsura în care legiuitorul ar fi dorit ca de pensia de serviciu să beneficieze și persoanele care au îndeplinit funcția de auditori publici externi cel puțin 4 ani, ar fi prevăzut acest aspect în alin. (8), pe calea unei trimiteri exprese la prevederile alineatului care consacră această posibilitate.

De asemenea, se observă că teza a II-a a alin. (8) al art. 51 în care este reglementată baza de calcul a pensiei de serviciu în ipoteza foștilor auditori publici externi care se pensionează din alte profesii/ocupații nu se mai prevede reducerea cu un procent de 1% pentru fiecare an ce lipsește din vechimea minimă în specialitate de până la 14 ani, de unde rezultă că intenția legiuitorului a fost în sensul acordării beneficiului pensiei de serviciu, în această ipoteză, doar pentru vechimea minimă în specialitate, de 14 ani.

20

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Din această perspectivă, există o perfectă concordanță între interpretarea dată prevederilor art. 51 alin. (8) din lege și ipoteza reglementată de art. 2 lit. c) din Norme care se referă la persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. a) (privind condițiile standard de pensionare și vechimea în specialitate de 14 ani sau mai mult) și care, la data cererii de acordare a pensiei de serviciu în temeiul Legii nr. 94/1992 au avut sau au o altă ocupație, numai dacă au fost eliberate din funcția de auditor public extern din cadrul Curții de Conturi din motive neimputabile.

Sub acest aspect, se observă similitudinea cu situația magistraților în funcție și a foștilor magistrați care pot beneficia de pensie de serviciu în condițiile prevăzute de art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, cu privire la care, Curtea Constituțională a apreciat că nu există discriminare, întrucât persoanele care se pensionează din funcția de judecător sau procuror, rămânând în această funcție până la îndeplinirea tuturor condițiilor de pensionare și cele care, deși au trecut în altă activitate, au în funcția de judecător sau procuror o vechime de 20 de ani sau chiar de 25 de ani se află, în mod evident, într-o situație diferită față de persoanele care la data îndeplinirii condițiilor de pensionare sunt încadrate în alte funcții, iar în funcția de procuror sau judecător nu au realizat o vechime de cel puțin 25 sau 20 de ani, (...) întrucât situația obiectiv diferită în care se află diferite categorii de persoane justifică sau chiar impune instituirea prin lege a unui

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

tratament juridic rezonabil diferențiat, fără ca acestea să reprezinte privilegii ori discriminări¹².

În fine, a patra ipoteză reglementată de art. 51 din Legea nr. 94/1992, republicată, modificată și completată, este cea prevăzută de alin. (11) care se referă la auditorii publici externi care, la data solicitării pensiei de serviciu, sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii.

În privința acestora din urmă, condițiile standard de pensionare sunt *ab initio* îndeplinite, de vreme ce foștii auditori publici externi beneficiază de pensie pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii.

Însă, textul alin. (11) teza I este lacunar în ceea ce privește condiția vechimii minime în specialitate, două interpretări fiind identificate, fie că această condiție vizează vechimea minimă de 14 ani, prevăzută de alin. (2), de vreme ce teza a II-a trimite la acest alineat atunci când stabilește baza de calcul (media veniturilor brute lunare realizate de un auditor public extern, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă), fie că vechimea minimă în specialitate poate fi și de 4 ani, de vreme ce teza I nu distinge, pensia prevăzută de alin. (3) al art. 51 fiind tot pensie de serviciu, iar această interpretare se coroborează cu art. 2 lit. d) din Norme care se referă la persoanele care, la data solicitării pensiei de serviciu în temeiul Legii nr. 94/1992 sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii și care îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. a) sau b),

¹² În acest sens, paragraful 136 din decizia nr. 10/2019 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precit.;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

după caz, adică, fie vechimea minimă de 14 ani, fie vechimea minimă de 4 ani în funcția de auditor public extern.

În măsura în care se consideră că prevederile alin. (11) teza I al art. 51 din Legea nr. 94/1992 se completează exclusiv cu alin. (2), nu și cu alin. (3) al aceluiași articol, în ceea ce privește condiția vechimii minime în specialitate, prevederile art. 2 lit. d) din Norme apar ca fiind edictate cu încălcarea principiului ierarhiei actelor normative.

Dimpotrivă, interpretarea coroborată a prevederilor alin. (11) al art. 51 din Lege, cu art. 2 lit. d) din Norme și cerința ca orice act de interpretare să aibă ca finalitate aplicarea normei, nu neaplicarea acesteia, chiar și parțială (*actus interpretandus est potius ut valeat quam pereat*), impune ca, în cazul alin. (11) teza I, trimiterea completă să fie considerată atât la alin. (2), cât și la alin. (3) al aceluiași articol. Așadar, în considerarea soluției oferite de Normele de aplicare a Legii nr. 94/1992 și din coroborarea acestora cu prevederile art. 51 alin. (11) din lege, trebuie să se considere că, de pensia de serviciu prevăzută de această lege beneficiază foștii auditori publici externi care, la data solicitării acestei pensii, sunt pensionari pentru limita de vârstă din sistemul public de pensii și care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare ocupau funcția de auditor public extern și aveau o vechime în specialitate de cel puțin 4 ani în cadrul Curții de Conturi, în această calitate.

Această din urmă interpretare asigură un tratament juridic egal pentru situații juridice care, în raport cu scopul reglementării, în ansamblu, sunt identice.

33

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Bunăoară, acordarea pensiei de serviciu pentru auditorii publici externi constituie un beneficiu recunoscut de legiuitor în considerarea interdicțiilor și incompatibilităților specifice statutului profesional al acestei categorii de personal, pensia prevăzută de art. 51 din Legea nr. 94/1992 având regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă¹³.

Tocmai de aceea, legiuitorul a reglementat diferit în privința condițiilor de vechime minimă în funcția de auditor public extern pe care le-a plasat în relație cu ocupația potențialului beneficiar la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare.

Recunoașterea beneficiului pensiei de serviciu prevăzută de legea specială operează, în contextul art. 51, condiționat de o vechime minimă, de 14 ani, în funcția de auditor public extern, indiferent de ocupația avută de beneficiar la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare și o vechime minimă de 4 ani în această specialitate, dacă la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, persoana ocupa funcția de auditor public extern și s-a pensionat ori urmează să se pensioneze din această funcție.

Aceasta și în condițiile în care, în perioada 2010 – 2016, cuprinsă între data intrării în vigoare a Legii nr. 119/2010 și cea a intrării în vigoare a Legii nr. 7/2016, auditorii publici externi s-au pensionat din această funcție și au beneficiat de pensii pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii, vechimea în specialitate (indiferent de durata acesteia) fiind înglobată în stagiul de cotizare realizat, fără vreo relevanță sub aspectul drepturilor de pensie, alta decât cea rezultată din

¹³ Art. 51 alin. (13) din lege;

34

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

legile generale adoptate succesiv în materia pensiilor din sistemul public (Legea nr. 19/2000 și respectiv, Legea nr. 263/2010).

Or, în condițiile în care legiuitorul a optat pentru restabilirea pensiilor de serviciu, vechimea minimă în specialitate prevăzută, fie de alin. (2), fie de alin. (3) al art. 51 din lege și criteriul ocupației potențialilor beneficiari ai acestora la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare trebuie să se regăsească și să primească efecte și în cazul foștilor auditori publici externi care, la data solicitării pensiei de serviciu, erau pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii, pentru a asigura acestor persoane un tratament juridic identic din perspectiva beneficiului la pensia de serviciu, cu cel stabilit prin Legea nr. 7/2016 în favoarea auditorilor publici externi care se pensionează după intrarea în vigoare a acestui act normativ.

Așadar, din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 51 alin. (2), (3), (8) și (11) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată, coroborate cu prevederile art. 2 din Normele cu privire la stabilirea pensiei de serviciu conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea Curții de Conturi, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 7/2016 și Legea nr. 14/2017, aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016, rezultă următoarele categorii de beneficiari ai pensiei de serviciu prevăzute de Legea nr. 94/1992:

a) Persoanele care, după data intrării în vigoare a Legii nr. 7/2016 au îndeplinit sau îndeplinesc condițiile standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii și care, la data îndeplinirii

35

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

acestor condiții aveau/au ocupația de auditor public extern, cu o vechime minimă în specialitate de 14 ani sau, respectiv 4 ani, în acest din urmă caz, cuantumul pensiei de serviciu fiind diminuat cu 1% pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 14 ani *[art. 51 alin. 2 și (3) din Legea nr. 94/1992, republicată și art. 2 lit. a) și b) din Norme];*

b) Persoanele care, după data intrării în vigoare a Legii nr. 7/2016 au îndeplinit sau îndeplinesc condițiile standard de pensionare prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii și care, la data îndeplinirii acestor condiții, aveau/au o altă ocupație, dar care au realizat, ca auditor public extern (controlor financiar) o vechime minimă în specialitate de 14 ani, dacă au fost eliberate din funcția de auditor public extern din motive neimputabile lor *[art. 51 alin. (8) rap. la art. 51 alin. (2) din Legea nr. 94/1992, republicată și art. 2 lit. c) din Norme];*

c) Foștii auditori publici externi care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 7/2016 aveau calitatea de pensionari în sistemul public de pensii, cu pensii pentru limită de vârstă și în privința cărora, trebuie distins în funcție de ocupația avută la data pensionării, astfel:

(i) cei care la data pensionării îndeplineau funcția de auditor public extern, caz în care, pensia de serviciu poate fi recunoscută în aceleași condiții ca pentru auditorii publici externi care se pensionează ori s-au pensionat după data intrării în vigoare a Legii nr. 7/2016, republicată, pentru o vechime minimă în specialitate de 14 ani sau, respectiv, 4 ani, în acest din urmă caz, cuantumul pensiei de serviciu fiind diminuat cu 1% pentru fiecare an care lipsește din

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

vechimea minimă de 14 ani *[art. 51 alin. (11) rap. la alin. (2) și art. 2 lit. d) rap. la lit. a) sau b) din Norme]*;

(ii) cei care la data pensionării aveau o altă ocupație, caz în care pensia de serviciu poate fi recunoscută pentru o vechime minimă în specialitate de 14 ani, întocmai celor care se pensionează după intrarea în vigoare a Legii nr. 7/2016 *[art. 51 alin. (11) rap. la art. 51 alin. (8) și art. 51 alin. (2) din Legea nr. 94/1992, republicată, coroborat cu art. 2 lit. d) rap. la art. 2 lit. a) din Norme]*.

Se află în afara acestor ipoteze legale și nu pot beneficia de pensia de serviciu prevăzută de art. 51 alin. (3) din lege, persoanele care, la data pensionării/îndeplinirii condițiilor standard de pensionare au avut/au o altă ocupație decât aceea de auditor public extern și au o vechime în această specialitate mai mică de 14 ani, întrucât, pe de o parte, astfel cum s-a arătat în precedent, dispozițiile alin. (8) teza I al art. 51 din lege trimit, sub aspectul condițiilor referitoare la vechimea în specialitate, la prevederile alin. (2), iar nu la cele ale alin. (3) al aceluiași articol, iar pe de altă parte, criteriul ocupației avute la data pensionării (anterioară Legii nr. 7/2016) ori, după caz, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare prevăzute de legislația aplicabilă în privința sistemului public de pensii (ulterioară intrării în vigoare a Legii nr. 7/2016), nu poate fi lipsit de orice eficiență juridică.

Această modalitate de aplicare a legii rezultă și din interpretarea literală a dispozițiilor alin. (8) al art. 51 din lege, precum și a întregului art. 2 din Norme.

Astfel, recunoscând beneficiul la pensia de serviciu, alin. (8) al art. 51 din lege arată că de aceasta pot beneficia și foștii auditori publici externi care, la data

37

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

pensionării, „au avut sau au o altă ocupație” și trimite la condițiile de vechime minimă în specialitate, de 14 ani, prevăzută de alin. (2) al aceluiași articol.

Utilizarea alternativă a timpului trecut și a timpului viitor în cadrul aceluiași text, pune în relație ipoteza reglementată în alin. (8) cu cea din alin. (11) al aceluiași articol, care se referă la foștii auditori publici externi care, la data solicitării pensiei de serviciu, erau pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii, fără a distinge după ocupația avută la data pensionării.

Această distincție în cuprinsul alin. (11) al art. 51 ar fi fost redundantă, de vreme ce ea putea fi realizată pe baza interpretării logico-sistematice și literale a prevederilor alin. (8) care i-a precedat.

De aceea, argumentul invocat în orientarea minoritară, circumscris adagiului *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, nu este valid, în condițiile în care, pe calea interpretării logico-sistematice, teleologice și literale a legii pot fi decelate diferitele ipoteze în care pensia de serviciu se cuvine foștilor auditori publici externi.

Aceeași concluzie se desprinde și din interpretarea literală a dispozițiilor art. 2 din Normele aprobate prin Ordinul comun nr. 285/135/2016.

Astfel, indicând categoriile de persoane care pot beneficia de pensia de serviciu prevăzută de lege, art. 2 lit. a) și b) îi indică mai întâi pe „auditori publici externi” care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii în vigoare, respectiv vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare, prevăzute în anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

38

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Astfel spus, pensia de serviciu se stabilește în aceste două ipoteze în considerarea unei vechimi minime în specialitate, de 14 și respectiv, de 4 ani, pentru auditorii publici externi care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, ocupau aceste funcții.

Dimpotrivă, atunci când statuează în privința foștilor auditori publici externi, art. 2 lit c) și d) din Norme se referă la „persoanele” care, la data solicitării pensiei de serviciu, fie au o altă ocupație, fiind anterior eliberate din funcția de auditor public extern pentru motive neimputabile lor [*ipoteza prevăzută la lit. c)*], fie la aceeași dată, sunt pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii [*ipoteza prevăzută la lit. d)*].

Pentru cei dintâi, dreptul la pensia de serviciu este recunoscut în condițiile prevăzute de art. 2 lit. a) din Norme, astfel cum, de altfel, rezultă și din trimiterea pe care alin. (8) al art. 51 din lege o face la alin. (2) al aceluiași articol.

Așadar, pot beneficia de pensia de serviciu prevăzută de Legea nr. 94/1992, republicată, foștii auditori publici externi care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, aveau/au o altă ocupație și au realizat o vechime în specialitate de minimum 14 ani.

A contrario, acest beneficiu nu este recunoscut nici de lege, nici de Normele de aplicare a acesteia, foștilor auditori publici externi care, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare, aveau o altă ocupație și au realizat o vechime în specialitate mai mică de 14 ani.

Pentru persoanele care la data solicitării pensiei de serviciu sunt pensionari pentru limită de vârstă, trebuie distins după cum îndeplinesc sau nu condițiile

39

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

prevăzute la lit. a) sau b) ale art. 2 din Norme, criteriul unei vechimi minime în specialitate fiind operabil astfel:

- foștii auditori publici externi care s-au pensionat anterior Legii nr. 7/2016 din această funcție, pot beneficia de pensia de serviciu dacă au realizat o vechime minimă de 14 ani ori, după caz, de 4 ani, în specialitate *[ipoteza prevăzută de art. 2 lit. a) sau b) din Norme]*;

- foștii auditori publici externi care s-au pensionat anterior Legii nr. 7/2016, iar la data pensionării aveau o altă ocupație, pot beneficia de pensia de serviciu, dacă au realizat o vechime minimă în specialitate de 14 ani *[ipoteza prevăzută de art. 2 lit. a) din Norme]*.

În acest fel se asigură identitate de tratament juridic în privința recunoașterii beneficiului pensiei de serviciu pentru foștii auditori publici externi pensionați atât anterior, cât și ulterior Legii nr. 7/2016 și care, la data pensionării ori, după caz, îndeplinirii condițiilor de pensionare, aveau o altă ocupație.

De altfel, analizând dispozițiile art. 51 alin. (8) din Legea nr. 94/1992, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 470 din 17 septembrie 2019¹⁴, a reținut că:

„23. (...) în succesiunea în timp a legislației în materia pensiei de serviciu pentru auditorii publici externi ai Curții de Conturi s-au creat diferite ipoteze prin care această categorie a beneficiat și beneficiază, după caz, de un asemenea sistem de pensie de serviciu, desigur cu îndeplinirea anumitor condiții stabilite prin normele legale de către legiuitor. Prin urmare, în ceea ce privește aspectele referitoare la persoanele ce intră sub incidența Legii nr. 92/1994, în general, precum și cele care beneficiază de pensia de serviciu în

¹⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 143 din 24.02.2020;

40

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

virtutea acestei legi, Curtea reține că acestea sunt chestiuni ce țin de îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege în decursul timpului, fiecare având particularitatea sa, iar interpretarea și aplicarea acestor norme în spețele concrete este de competența celor îndrituiți cu verificarea îndeplinirii condițiilor necesare în vederea stabilirii în concret a situațiilor ce se circumscriu normelor legale în materie, desigur având în vedere întreg cadrul legislativ.

24. (...) principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, este respectat doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și, deci, instituirea aceluiași regim juridic. Per a contrario, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat (Decizia nr. 192 din 31 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 21 iunie 2005). Ar fi contrar principiului egalității în fața legii să se pretindă uniformitate acolo unde există diferențe clare și obiective de situație sau, după caz, de regim juridic aplicabil (Decizia nr. 782 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 406 din 15 iunie 2009). Atât prin jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 545 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 6 iulie 2011), cât și prin cea a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 28 octombrie 1987, pronunțată în cauza Inze împotriva Austriei, paragraful 41), s-a statuat că dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Constituție, respectiv de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a exista justificări obiective și

41

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

rezonabile, ci și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără a exista justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite.

25. De asemenea, Curtea reține că, astfel cum a statuat în jurisprudența sa, respectarea egalității în drepturi, precum și a obligației de nediscriminare presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare. Reglementările juridice succesive pot prezenta în mod firesc diferențe determinate de condițiile obiective în care ele au fost adoptate (a se vedea Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, Decizia nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.39 din 18 ianuarie 2007, Decizia nr. 1541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011, sau Decizia nr. 1062 din 11 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.56 din 24 ianuarie 2013.

(...)

27. În ceea ce privește pretinsa încălcare a principiului egalității în drepturi, respectiv a unei discriminări, formulată în raport cu alte categorii de persoane care beneficiază de pensii de serviciu sau pensii speciale cum ar fi magistrații, militarii etc, având în vedere considerentele de principiu mai sus prezentate, Curtea observă că nici această critică nu poate fi reținută, întrucât discriminarea este rezultatul unui tratament juridic diferit aplicabil aceleiași categorii de subiecte de drept sau unor situații care nu se deosebesc în mod obiectiv și rezonabil. Or, în cazul de față, situațiile prezentate de autoarea excepției de neconstituționalitate sunt diferite, întrucât fiecare dintre categoriile

42

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

de persoane beneficiare ale unei pensii de serviciu sau a unei pensii speciale are conturat un statut și un regim juridic special propriu, aspect ce se regăsește și în cazul persoanelor ce intră sub incidența Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi”.

Raportat la această jurisprudență a instanței de contencios constituțional, se constată că orientarea de jurisprudență prezentată la pct. I.1. asigură respectarea principiului egalității legii în privința unor persoane aflate în situații juridice identice din perspectiva condițiilor cerute de lege pentru a beneficia de pensia de serviciu prevăzută de art. 51 alin. (2) sau (3) din Legea nr. 94/1992, după intrarea în vigoare a Legii nr. 7/2016.

§4.2. În ceea ce privește cea de-a doua problemă de drept, apreciez că soluționarea acesteia ar trebui să aibă în vedere faptul că legea și normele de aplicare a acesteia impun emitentului adeverinței-tip atestarea încadrării solicitantului într-una din ipotezele în care poate beneficia de pensia de serviciu, emitentul adeverinței (fostul angajator) fiind răspunzător pentru corectitudinea și legalitatea datelor cuprinse în documentele care stau la baza întocmirii dosarului de pensionare și cele necesare calculului pensiei de serviciu¹⁵.

Conform art. 51 alin. (14) din Legea nr. 94/1992 republicată, modificată și completată, Curtea de Conturi este împuternicită de lege să elibereze documentul pe care art. 9 alin. (3) lit.c) din Norme îl denumește „adeverință-tip”, necesar

¹⁵ Art. 51 alin. (14) din Legea nr. 94/1992, republicată; art. 18 din Normele aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016; Anexa nr. 2 la Norme conținând modelul adeverinței-tip;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

pentru dovedirea vechimii în funcția de auditor public extern și a bazei de calcul al pensiei de serviciu. Acest document, împreună cu celelalte menționate la art. 9 alin. (3) din Norme însoțește cererea de înscriere la pensia de serviciu, ce se depune la casa teritorială de pensii, autoritate competentă să stabilească pensia de serviciu prin emiterea unei decizii.

În același sens sunt și dispozițiile art. 51 alin. (16) din lege, care statuează că, în privința modalităților de stabilire, plată, modificare, suspendare, reluare, încetarea pensiilor și recuperarea sumelor încasate necuvenit și jurisdicție, *„prevederile prezentei legi referitoare la pensiile de serviciu acordate auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi se completează cu cele ale legislației privind sistemul public de pensii”*.

Or, potrivit art. 104 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, privind sistemul unitar de pensii publice¹⁶, modificată și completată, *„pensiile se stabilesc prin decizie a casei teritoriale de pensii, emisă în condițiile prevăzute de prezenta lege...”*.

Însă, prin derogare de la dreptul comun în care fostul angajator nu trebuie să stabilească el însuși încadrarea situației solicitantului unui tip de pensie în ipotezele legale, aceasta fiind misiunea caselor de pensii și, consecutiv, al instanțelor judecătorești, atunci când se contestă decizia casei teritoriale de pensii ori refuzul de emitere a unei decizii, în cazul pensiilor de serviciu ale auditorilor publici externi, Curtea de Conturi, în calitate de fost sau actual angajator al potențialului beneficiar, este obligată, potrivit legii și normelor de aplicarea

¹⁶ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010;

44

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

acesteia, să emită aceste adeverințe-tip doar persoanelor care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru a beneficia de pensia de serviciu.

Prin urmare, în aceste situații speciale, emitentul adeverinței-tip trebuie să analizeze, în prealabil, dacă persoana care solicită eliberarea actului îndeplinește sau nu condițiile pentru a beneficia de pensia de serviciu, întrucât nu poate fi ignorată responsabilitatea pe care o are fostul angajator – Curtea de Conturi – la momentul eliberării înscrisului care atestă îndeplinirea condițiilor și elementele necesare stabilirii pensiei de serviciu conform art. 51 alin. (14) din Legea nr. 94/1992 și art.18 din Normele privind stabilirea pensiei de serviciu conform Legii nr. 94/1992 aprobate prin Ordinul nr. 285/138/2016. Aceasta în condițiile în care, potrivit modelului adeverinței-tip, fostul angajator trebuie să indice și prevederile din Legea nr. 94/1992 în care se încadrează situația solicitantului.

De aceea, în cazul stabilirii pensiilor de serviciu nu este vorba despre o adeverință emisă de angajator în executarea obligației sale generale, instituită în Codul muncii, de a elibera, la cerere, toate documentele care atestă calitatea de salariat pe care a avut-o solicitantul, ci de eliberarea unei adeverințe-tip pentru înscrierea la pensia de serviciu și stabilirea elementelor salariale care constituie baza de calcul al acesteia, prin indicarea mediei veniturilor brute lunare realizate, cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare (în cazul auditorilor publici externi aflați în activitate), fie prin indicarea aceleiași baze de calcul al pensiei, prin raportare la veniturile realizate de auditorii publici externi aflați în condiții identice de vechime, funcție, grad sau treaptă, unde și-a desfășurat activitatea

45

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

solicitantul, fost auditor public extern, eliberat din funcție din motive neimputabile sau beneficiar al unei pensii pentru limită de vârstă stabilită în sistemul public de pensii.

Or, adeverința-tip pentru stabilirea pensiei de serviciu conform Legii nr. 94/1992 trebuie eliberată numai în situația în care, în urma verificărilor, fostul angajator ajunge la concluzia că solicitantul îndeplinește condițiile pentru înscrierea la această categorie de pensie și completează toate rubricile.

Emiterea adeverinței-tip implică o operațiune prealabilă de interpretare a legii și încadrare a situației juridice concrete aduse în atenția fostului angajator, ceea ce depășește, în mod evident, simpla operațiune de atestare/comunicare a elementelor ce rezultă din evidențele sale proprii sub aspectul vechimii în specialitate realizată de fiecare solicitant, astfel cum sunt situațiile din dreptul comun, în care, în temeiul art. 125 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, modificată și completată, art. 34 alin. (5) și art. 40 alin. (2) lit. h) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare, fostul angajator comunică caselor teritoriale de pensii date, elemente și informații în vederea stabilirii drepturilor de pensie.

Astfel, pe temeiul dreptului comun, Curtea de Conturi, ar putea să comunice exclusiv datele și informațiile care rezultă pe propriile evidențe privind vechimea realizată de fiecare solicitant în funcția de auditor public extern și alte funcții asimilate potrivit art. 1 alin. (2) – (4) din Normele aprobate prin Ordinul

46

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

comun nr. 285/138/2016, fără vreo altă încadrare juridică sau indicare a bazei de calcul al pensiei de serviciu.

În schimb, atunci când i se solicită eliberarea adeverinței-tip prevăzută de legislația specială, în vederea stabilirii pensiei de serviciu, Curtea de Conturi, răspunzând de exactitatea și legalitatea datelor comunicate, poate refuza emiterea acestui document persoanelor care nu se încadrează în ipotezele prevăzute de art. 51 alin. (2), (3), (8) și (11) din Legea nr. 94/1992, republicată și art. 2 din Normele aprobate de Ordinul nr. 285/138/2016, un atare refuz fiind justificat de rolul adeverinței-tip la constituirea dosarului de pensionare și răspunderea fostului angajator în ceea ce privește indicarea elementelor necesare stabilirii pensiei de serviciu.

*

*

*

§5. În concluzie, apreciez că:

I. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 51 alin. (2) teza I, alin. (3), alin. (8), alin. (9), alin. (11) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată, raportate la prevederile art. 2 din Normele cu privire la stabilirea pensiei de serviciu conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 7/2016 și Legea nr. 145/2017, aprobate prin Ordinul comun nr.

147

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

285/138/2016 al președintelui Curții de Conturi și al președintelui Casei Naționale de Pensii, persoanele care au îndeplinit funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi pentru o perioadă mai mare de 4 ani, dar mai mică de 14 ani și care, fiind eliberate din funcție din motive neimputabile lor, aveau o altă ocupație, la data îndeplinirii condițiilor standard de pensionare ori la data pensionării, nu pot beneficia de pensia de serviciu prevăzută de art. 51 alin. (3) din lege.

II. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 51 alin. (14) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată și art. 18 din Normele cu privire la stabilirea pensiei de serviciu conform prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 7/2016 și Legea nr. 145/2017, aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016 al președintelui Curții de Conturi și al președintelui Casei Naționale de Pensii, Curtea de Conturi (fost angajator) nu este obligată să elibereze adeverința-tip, prevăzută în Anexa nr. 2 la Normele aprobate prin Ordinul comun nr. 285/138/2016, persoanelor care nu îndeplinesc condițiile prevăzute de lege sub aspectul vechimii minime în specialitatea de auditor public extern pentru a putea beneficia de pensia de serviciu.

*

*

*

48

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Pentru aceste motive, în temeiul dispozițiilor art. 517 din Codul de procedură civilă, solicit admiterea prezentului recurs în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii.

PROCUROR GENERAL,